

KINNITATUD

Siseministri 14.01.2026 käskkirjaga nr 1-3/5
„Siseministri 14. veebruari 2023. a käskkirja nr
1-3/27 "Sisejulgeolekufondi meetme 3.3
"Kuritegevuse ennetamine ja koolituste kaudu
siseturvalisuse valdkonna suutlikkuse
suurendamine" toetuse andmise tingimused"
muutmine“
LISA

Seletuskiri

I Sissejuhatus

Käskkirjaga muudetakse siseministri 14. veebruari 2023. a käskkirjaga nr 1-3/27 kinnitatud Sisejulgeolekufondi meetme 3.3 " Kuritegevuse ennetamine ja koolituste kaudu siseturvalisuse valdkonna suutlikkuse suurendamine“ toetuse andmise tingimusi (edaspidi *TAT*). Eelnõuga lisatakse käskkirja CBRN¹ koolitustega seonduvad tegevused. Eelnõule kehtib kõik algse käskkirja seletuskirjas nimetatud. Tegevuste eelarvetega seonduv teave on leitav rahastamiskavas, TAT käskkirjas ja seletuskirjades.

Eelnõu on koostanud Siseministeeriumi nõunik Ülle Leht (ylle.leht@siseministeerium.ee) koostöös asjaomaste partneritega.

II Käskkirja sisu

1. Täpsustatakse tegevuse „Laste seksuaalse väärkohtlemise ohvriks langemise ennetamine veebis“ sisu selle elluviija Politsei- ja Piirivalveameti palvel².

Täpsustatakse projekti eesmärki, et see kataks ka projekti lisatavad tegevused. Projekti raames läbiviidud uuringule tuginedes töötatakse välja õppematerjalid erinevates formaatides. Projekti sihtrühm on lapsed vanuses 6-13, mistõttu asendatakse sõna „noored“ sõnaga „lapsed“.

Lisatakse uus projekti tegevus - tehisintellektil põhineva vestlusroboti kasutuselevõtt, millega suureneb oluliselt politsei võimekus tegeleda internetis toimuva laste seksuaalse väärkohtlemise vastase võitluse ja ennetamisega.

Termin „lastega kokkupuutuvad spetsialistid“ võtab kokku kogu sihtrühma, kelle jaoks ennetusteemalisi materjale luuakse. Telekomide ettevõtetele tehakse koostööd erinevates formaatides.

Eemaldatakse lause „Koolitusprogrammi väljatöötamine, mis aitaks laste väärkohtlemise ennetamisega tegelevatel spetsialistidel paremini mõista veebis toime pandud seksuaalvägivalla olemust ning vajadusel nõustada sel teemal nii lapsevanemaid kui lapsi.“, kuna see dubleerib olemasolevat teksti. Spetsialistide harimisel ja neile infomaterjali väljatöötamisel teeb Politsei- ja Piirivalveamet koostööd erinevate koostööpartneritega ning ühtset koolitusprogrammi, mis sobiks kõikidele spetsialistidele, ei ole võimalik luua.

¹ CBRN - keemia-, bio-, radioaktiiv- või tuumamaterjal

² Politsei- ja Piirivalveameti 3. novembri 2025. a kiri nr 1.13-2.14/713-1 Siseministeeriumile

Lisakoolitusi soovitakse pakkuda kõigile neile ametnikele, kellel on vaja teadmisi ja oskuseid, et internetis laste vastu suunatud seksuaalset väärkohtlemist ennetada ja uurida, seepärast laiendatakse sihtrühma.

2. Täiendatakse tegevuse „Sisekaitseakadeemia kompetentsikeskus“ kirjeldust, et võimaldada rahastada ka küberkuritegevuse teaduri tööd.

Sõnastatakse strateegiline ootus kübekuritegevuse valdkonna teadus- ja arendustegevusele, mis hõlmab ka radikaliseerumise, terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitlemise valdkondi.

3. TATi lisatakse uus tegevus: „CBRN valdkonnas õpetamise ja arendustegevuse võimekus Sisekaitseakadeemias“ eelarvega 573 568 eurot.

Sisekaitseakadeemias (edaspidi *akadeemia*) puudub püsiv võimekus CBRN-valdkonnas õpetada ja arendustegevusi läbi viia. Eesmärk on luua jätkusuutlik CBRN-alane võimekus nii akadeemia arendustegevustes, taseme- kui täiendusõppes, sh praktiliste koolituste ja harjutuste läbiviimisel. Vajadus tuleneb halvenenud julgeolekuolukorrast Euroopas, jätkuvast terrorismi ohust ja plaanist rajada Eestisse tuumajaam.

CBRN-valdkonna õppe- ja arendustegevuse püsiva võimekuse loomine akadeemiasse on kriitilise tähtsusega. See võimaldab valdkonda luua uusi õppeprogramme ja korraldada senisest suuremas mahus täiendõppe kursuseid, et tegeleda CBRN-alaste rünnakute ennetamise ja neile reageerimisega. Heal tasemel CBRN-õpe akadeemias aitab suurendada teadlikkust esmareageerijate hulgas ning teha edukat koostööd rahvusvaheliste ja kohalike CBRN-võrgustikega. CBRN-valdkonna võimekuse tõstmisel saab i pöörata suuremat tähelepanu ka õppeainetele, mis on seotud tuumajaama rajamisega.

Viimastel aastatel on Euroopa silmitsi seisnud mitmete julgeolekuohtudega, muuhulgas on suurenenud terrorismi ja massiliste rünnakute oht. Piisavalt tähelepanu ei ole pööratud mittesõjalistele CBRN-valdkonna võimetele. Selleks, et CBRN-alane teadlikkus tõuseks nii akadeemia tudengite kui asutuste hulgas, on oluline panustada teadmistesse ja teadusuuringutesse, mis on vajalikud võimalike ohtude ennetamiseks ja juhtimiseks.

Lisanduv tegevus vastab seirekomisjoni kinnitatud valikukriteeriumitele ja -metoodikale.

Lisanduv tegevus panustab mh Eesti riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärkidesse ning aitab ellu viia Siseturvalisuse arengukava 2020-2030 ja Riigikaitse arengukava 2022 -2031 eesmärgi.

TATi lisatav tegevus on kooskõlas Sisejulgeolekufondi rakenduskava ja rahastamiskavaga.

Siseministri 10. septembri 2025. a käskkirja nr 1-3/64 alusel otsustati ISFi rakenduskva keskkonnamõju strateegiline hindamine algatamata jätta, kuna jõuti järeldusele, et ISFi rakenduskavasse lisatavad tegevused ei sisalda keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 sätestatud olulise keskkonnamõjuga tegevusi. Need tegevused ei tekita potentsiaalselt olulist kahju keskkonnaeesmärkidele ning seega täiendavate nõuete kehtestamiseks puudub vajadus.

Tegevuste läbiviimisel järgitakse asjakohaseid keskkonnavalaseid õigusakte, juhendeid ja keskkonnahoidlike hangete põhimõtteid.

Elluviija kohustub tegevuste rakendamisel järgima võrdõiguslikkuse põhimõtet, kedagi ei diskrimineerita soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse, veendumuste, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu.

Tegevuse tutvustamisel üldsusele arvestatakse ligipääsetavuse nõudeid.

Riigiabi ja vähese tähtsusega abi

Taotletav toetus ei ole riigiabi ega vähese tähtsusega abi. TATi lisatav tegevus on seotud avaliku võimu teostamisega ning toetust ei anta majandustegevuse toetamiseks.

Vastavalt Sisekaitseakadeemia põhimäärusele on Sisekaitseakadeemia Siseministeeriumi hallatav riigiasutus, mille eesmärgiks on mh arendada siseturvalisuse valdkonda, valmistada ette siseturvalisuse valdkonna spetsialiste. Akadeemia ülesandeks on mh viia läbi täiendkoolitust, teadus- ja arendustegevust, sealhulgas teha rakendusuuringuid. Samuti on Sisekaitseakadeemia ülesandeks luua tingimused teadus- ja arendustööks ning koostööks siseturvalisuse valdkonna organisatsioonide ja spetsialistidega Eestis ja välisriikides.

Eeltoodust lähtuvalt saab vaid Sisekaitseakadeemia olla ainuvõimalik tegevuse elluviija. Võib mõelda, et kaudseteks abisaajateks on ka teatud ettevõtjad, kellelt elluviija või selleks volitatud esindaja tooteid ja teenuseid tellib. Oluline on siinkohal, et sellistel puhkudel on teenuseosutajad leitud hankemenetlusega, mille tulemusena pakub hanke võitja vastu teenust turuhinnaga ning ta ei saavuta sellega eelist. Seega ei ole tegemist riigiabiga.

4. Muudetakse Justiits- ja Digiministeeriumi poolt elluviidava projekti „Raske peitkuritegevuse ennetamine“ indikaatori „Projektide arve kuritegevuse ennetamiseks“ sihttasest, kuna algselt kahte projekti planeeritud tegevused pandi kokku ühte projekti. Vastav muudatus on aktsepteeritud ka Euroopa Komisjoni poolt Sisejulgeolekufondi rakenduskava muutmise kinnitamisega.
5. Muudetakse punkti 10.8. sõnastust, kuna Euroopa Komisjonile Siseministeeriumi poolt esitatava aruande tähtaeg ei võimalda toetuse saajale kümnet tööpäeva projekti aruande täiendamiseks anda.
6. Täpsustatakse punkti 11.7. sõnastust nii, et see vastab ühendmääruse § 13 lõike 1 sisule.

III Käskkirja vastavus Euroopa Liidu õigusaktidele

Käskkiri on vastavuses Euroopa Liidu õigusega. Käskkirja koostamisel on arvestatud järgmiste Euroopa Liidu õigusaktidega:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060;
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1149.

IV Käskkirja mõju

TAT avaldab positiivset mõju Eesti elanikkonna turvatundele.

V Käskkirja rakendamine

Käskkiri jõustub tagasiulatuvalt 01.12.2025.

VI Käskkirja kooskõlastamine

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja Kliimaministeerium kooskõlastasid eelnõu eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu märkusteta ning Regionaal- ja Põllumajandusministeerium vaikimisi.